

Elkobzás

A bűncselekményekből származó jövedelmek elkobzását az Európai Unióban régóta a szervezett bűnözés elleni küzdelem egyik leghatékonyabb eszközének tekintik. A vagyoneklobzás a bünszervezetek létezésének fő motivációját, vagyis a tiltott eszközökkel szerzett lehető legnagyobb mértékű hasznot célba vevő eszköz. Az elkobzás olyan jogerős bírósági határozat, amelynek következménye a tulajdontól való végleges megfosztás.

Elkobzás nemzetközi szinten

A bűncselekményből származó jövedelmek elkobzását több nemzetközi jogi eszköz is támogatja. A bűncselekményből származó jövedelmek elkobzásának előmozdításában igazi mérföldkövet az **1990. évi Strasbourgi Egyezmény** jelentett, amelyet mind a 27 EU-tagállam ratifikált. Az egyezmény a bűncselekményből származó javak azonosítása, felkutatása, befagyasztása és elkobzása terén zajló nemzetközi együttműködés előmozdítására törekszik. Az Egyezményt a **2005. Évi Varsói Egyezmény** egészítette ki és tette naprakésszé.

Elkobzás az Európai Unióban

Az Európai Unió régóta hangsúlyozza a bűncselekményből származó jövedelmek elkobzásának jelentőségét. Az elkobzással kapcsolatos egységes európai uniós megközelítés érdekében az elmúlt években több uniós jogalkotási eszközt is elfogadtak. Az EU jelenleg ezen eszközök megfelelő nemzeti szintű végrehajtására összpontosít.

A bűncselekményből származó jövedelmek **befagyasztásáról és elkobzásáról szóló kerethatározatot** 2001-ben fogadták el. Célja annak biztosítása volt, hogy a tagállamok közös megközelítést alkalmazzanak azon bűncselekmények minimális köre tekintetében, amelyek tekintetében vagyoneklobzást kell előírniuk. Főszabály szerint ha egy bűncselekmény maximális büntetési tétele meghaladja az egy év szabadságvesztést, a nemzeti jognak a bűncselekménnyel szerzett jövedelmek elkobzásának lehetőségét is biztosítania kell. A tagállamok értékelkobzási rendszert kötelesek bevezetni. A más tagállamoktól érkező megkereséseket ugyanolyan prioritással kell kezelni, mint a tisztán nemzeti eljárásokban elrendelt ilyen intézkedéseket.

A **vagyoneklobzásról szóló 2005. évi kerethatározat** a büntetőeljárásban elrendelt vagyoneklobzásra vonatkozó tagállami jogszabályok fokozottabb közelítésére törekszik.

A **kölcsönös elismerés elvének a vagyoneklobzást elrendelő határozatokra történő alkalmazásáról szóló kerethatározat** azokat a szabályokat állapítja meg, amelyek alapján egy tagállam igazságügyi hatóságai területükön a másik tagállam illetékes igazságügyi hatóságai által kiállított, vagyoneklobzást elrendelő határozatot elismerik és végrehajjtják. Az elkobzott vagyon értéke egyenlően oszlik meg a vagyoneklobzást elrendelő határozatot kibocsátó és az azt végrehajjtó állam között.

A vagyoneklobzási határozatot gyakran a vagyon befagyasztása előzi meg. Azzal a céllal fogadták el 2003-ban

a vagyonnal vagy bizonyítékkal kapcsolatos biztosítási intézkedésről szóló kerethatározatot, hogy az illetékes igazságügyi hatóságok más tagállamok igazságügyi hatóságainak megkeresésére is fogantathassanak vagyoneklobzást (lásd még

a vagyonnal vagy bizonyítékkal kapcsolatos biztosítási intézkedés című részt).

Az igazságügyi hatóságok közötti gyakorlati együttműködés eredményessé tétele érdekében **a vagyonvisszaszerzési hivatalokról szóló tanácsi határozat** arra a nem hivatalos együttműködésre kíván támaszkodni, amely a bűncselekményből származó vagyon azonosítása, felkutatása és behajtása terén működő tagállami kapcsolattartók között a **CARIN hálózat** (CARIN: Camden Asset Recovery Inter-Agency Network, camdeni vagyonvisszaszerzési ügynökségközi hálózat) keretében alakult ki. Ez a határozat a tagállamok számára ún. vagyonvisszaszerzési hivatalok kijelölését vagy létrehozását írja elő, amelyek feladata a vagyonvisszaszerzés terén az eredményes együttműködés és információcsere elősegítése.

2014-ben **irányelvet** fogadtak el annak érdekében, hogy az uniós tagállamok könnyebben elkobozhassák a súlyos és szervezett bűnözésből származó vagyoni eszközöket. Az irányelv célja a meglévő szabályok egyszerűsítése és a szervezett bűnözői csoportok által kihasznált jelentős hiányosságok megszüntetése. Javítani fogja az uniós tagállamok azon képességét, hogy elkobozzák a harmadik felekhez átkerült vagyoni eszközöket, még a gyanúsított elmenekülése esetén is megkönnyíti a bűncselekményből származó vagyoni eszközök elkobzását, és biztosítja, hogy az illetékes hatóságok átmenetileg befagyaszthassák azokat a vagyoni eszközöket, amelyek esetében intézkedés nélkül fennáll az eltűnés veszélye.

2018-ban elfogadták a befagyasztást és a vagyoneklobzást elrendelő határozatok kölcsönös elismeréséről szóló rendeletet. A rendeletet 2020. december 19-étől kell alkalmazni. Célja, hogy megkönnyítse a vagyonvisszaszerzést a határokon átnyúló ügyekben Unió-szerte. A rendelet a tagállamok által büntetőeljárások keretében kibocsátott befagyasztást és a vagyoneklobzást elrendelő határozatokra vonatkozik. Egyértelmű és rövid határidőket állapít meg a befagyasztást elrendelő határozatok kölcsönös elismerésére és végrehajtására. Javítja az áldozatok kárpótlás és kártérítés iránti jogának gyakorlását a határokon átnyúló eljárások során. A rendelet biztosítékokat nyújt annak biztosítása érdekében, hogy a befagyasztást vagy vagyoneklobzást elrendelő határozatok kölcsönös elismerése összhangban legyen az Európai Unió Alapjogi Chartájával. Az uniós tagállamok között alkalmazandó (Dánia és Írország kivételével), és a 2003-as és 2006-os kerethatározatok helyébe lép.

A hatáskörrel rendelkező hatóságokra vonatkozó információk és a tagállamok nyilatkozatai az **Európai Igazságügyi Hálózaton** keresztül elérhetők.

Utolsó frissítés: 20/01/2023

A honlapot az Európai Bizottság tartja fenn. Az ezen az oldalon található információ nem feltétlenül tükrözi az Európai Bizottság hivatalos álláspontját. A Bizottság semmilyen felelősséget vagy kötelezettséget nem vállal az e dokumentumban foglalt vagy említett információk és adatok tekintetében. Kérjük, az európai oldalak szerzői jogi szabályai vonatkozásában vegye figyelembe a jogi nyilatkozatot.